

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת אילת דגן

תובעים

1. רון מחשבים בע"מ
 2. בועז רון
 3. איתן רון
 4. יואב רון
- כולם על ידי עו"ד ס. גרשוני

-נגד-

נתבעים

סינאל מלל פייווי בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד י. ציגלאוב

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

התביעה, טענות הצדדים וראיותיהם

1. עניינה של התביעה, טענה להפרת זכויות יוצרים, עשיית עושר ולא במשפט, רשלנות, גזל, בקשה לצווי מניעה ומתן חשבונות. התביעה בפן הכספי הועמדה לצרכי אגרה על סך 500,000 ₪.
2. התובעת 1 (להלן: "התובעת") הינה חברה בע"מ שהוקמה על ידי המנוח מר משה רון ז"ל שהלך לעולמו בחודש אוגוסט 2010 (להלן: "המנוח"). עיסוקה העיקרי של התובעת בזמנים הרלוונטים לתביעה היה מתן שרותי דרוג שכר והפקת תלושי שכר כקבלני משנה עבור גופים ומפעלים שונים.
- תובעים 2-4 הינם היורשים של המנוח. תובע 2/מר בועז רון (להלן: "בועז") נרשם כדירקטור בתובעת ביום 13/6/2016 וכבעל מניות ביום 26/12/2016.
3. חברת סינאל מלל הוקמה בשנת 1991 כחברה פרטית. ההתקשרות של המנוח, כפי שתפורט להלן, היתה עם חברת מלל בע"מ. ב-2008 קנתה סינאל מלל את מלל בע"מ והתמזגה עמה. בשנת 2000 הונפקה סינאל מלל בבורסה והפכה לחברה ציבורית. בין שאר עיסוקיה, היא מספקת פתרונות תוכנה וחומרה לניהול ארגונים לרבות הפקת תלושי שכר, ניהול נוכחות, סליקת כספי פנסיה חיסכון והשקעה. (לצורך הנוחות תכוננה הן מלל והן סינאל מלל להלן ללא הבחנה ביניהן: "הנתבעת").

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 4. לטענת התובעים, במהלך שנת 2002 לאחר שהמנוח הזמין בשם התובעת, מערכת שכר מבית
2 הנתבעת, הוא הבין שהתלוש לא מתאים לו במספר מרכיבים (אופן סידור
3 התלוש/גודלו/מאפייניו).
4 לטענתם בשנים 2003-2004 פיתח המנוח תלוש שכר חדש ושינה את התלוש של הנתבעת
5 מקצה לקצה ובכך יצר יצירה חדשה הזכאית להגנת זכויות יוצרים.
6 כשהנתבעת הבינה את יתרונות התלוש שיכול לפתוח לה שוק חדש, היא שכנעה את המנוח
7 שישלם לה עבור הטמעת התלוש שפיתח במודול התוכנה הראשי שלה תוך הסכמה לפיה
8 הוא יקבל בעתיד תשלום על כל לקוח חדש שירכוש את התוכנה בסך 25 אג' מכל תלוש
9 שיודפס על ידי צדדים שלישיים (אם כי לא נחתם הסכם בכתב בין הצדדים שיעגן את
10 ההסכמות).
11
12 5. לטענתם, המנוח הסכים להצעת הנתבעת ושילם את שנדרש ממנו לצורך הטמעת התלוש
13 שפיתח במודול התוכנה הראשי של הנתבעת, אך הנתבעת מכרה רישיון שימוש בתוכנה
14 לצדדים שלישיים ולא שילמה לו דבר, תוך שהיא מפרה את ההסכמה, עושה עושר ולא
15 במשפט ומפרה זכויות יוצרים.
16
17 6. התובעים טוענים כי המנוח ניסה לקבל את זכויותיו ופנה במכתבים במהלך השנים אך
18 נדחה. לאחר זמן הוא חלה, והפסיק את הטיפול בעניין הנתבעת עד פטירתו ב-2010.
19
20 לטענת התובעים בחודשים 9-10/2016 או בסמוך לכך מצא בועז בבוידעם בית אביו
21 מסמכים רלוונטיים המבססים את טענותיו לזכויות יוצרים ופנה בשנת 2018 בדרישה
22 לנתבעת לפיצוי, אך זו סירבה לדרישתו בטענה כי היא זו שפיתחה תלוש עבור התובע כפי
23 שנוהגת לערוך שינויים עבור כל לקוח שמבקש. השינויים מוטמעים אצלה ומהווים חלק
24 מהתוכנה שלה.
25
26 7. לטענת התובעים, התלוש שיצר המנוח מהווה "יצירה ספרותית" כהגדרתה בחוק זכויות
27 יוצרים (להלן: **החוק הישן**) והתובעים הם בעלי הזכות המוסרית בו למשך 70 שנה.
28 לטענתם, הנתבעת הפיקה ומפיקה רווחים מקניינה הייחודי של התובעת (ושל המנוח)
29 והשימוש מהווה גם גזל וניצול פרי עמלו של המנוח שלא כדין.
30
31 8. לפיכך עותרים התובעים בכתב התביעה המתוקן להורות על מניעת שיווק והפצת התלוש;
32 צו למתן חשבונות כדי לאמוד את השווי הכספי של ההפרה והפיצוי הראוי, כולל מי קנה,
33 ומי משתמש. לצרכי אגרה התובעים העמידו את השווי הכספי של התביעה על סך 500,000
34 ₪.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 9. הנתבעת טוענת כי עסקינן בתביעה מופרכת שיש לדחותה.
2
3 התובעים הם יורשי המנוח. אין להם כל מידע שהוא על ההתקשרות בין הצדדים בזמן אמת
4 והעובדות הנטענות ביחס להסכמות בין הצדדים הן פרי דמיונם. המנוח מעולם לא טען
5 לקיומה של זכות יוצרים. הגשת תביעה כ- 20 שנים לאחר האירועים מושא התביעה גורמים
6 נזק ראייתי חמור זאת הואיל והמנוח התקשר עם חברת מלל בע"מ, שכבר לא קיימת,
7 עובדים שעבדו בשנת 2003, כבר לא עובדים ואינם בשליטתה, ותוכנת "עוצמה" שבה
8 הוטמע התלוש כבר לא משוקת מזה שנים ומסמכים רלוונטים לא נשמרו במלואם.
9
10 10. לטענת הנתבעת מערכת היחסים בין הנתבעת לתובעת והמנוח כמנהלה, היתה של ספק
11 לקוח. הנתבעת סיפקה לתובעת רישיון לשימוש בתוכנת ניהול שכר מסוג "עוצמה". המנוח
12 לא פיתח מאום. הוא רכש ביום 24/10/02 זכות שימוש בתוכנת עוצמה, לא זכות קניינית
13 אלא זכות שימוש בלבד.
14 המנוח הלך על תכונות התוכנה, פנה לנתבעת בהצעות שונות לשיפורה והציע שירותיו כיועץ
15 בתשלום. הנתבעת סירבה להצעתו בנימוס ובוזה הסתכמו היחסים המסחריים בין הצדדים,
16 שאינם חלק מהרישיון שרכשה הנתבעת.
17
18 לאחר שהצעותיו ל"שיפור" תוכנת "עוצמה" לא התקבלו, ביקש המנוח ליישם שינויים
19 בתלושי השכר שהפיקה עוצמה עבור העסק שלו.
20 לבקשתו, וכחלק מהשירות שמעניקה ללקוחותיה, הסכימה הנתבעת לערוך התאמות
21 שיתאימו לתובעת תמורת תשלום שתומחר לפי שעות עבודה של אנשי המקצוע של
22 הנתבעת.
23
24 11. הנתבעת מוסיפה כי עובדתית, רוב בקשותיו של המנוח כלל לא התבססו על רעיונות שלו
25 אלא על תלוש של חברת התעופה "אלעל" שהופק גם הוא בתוכנת עוצמה ועמד לעיונו.
26 במכתבו מ-24/3/03 כתב המנוח שנתקל בתוכנת אלעל שדומה למה שמתאים לו (נספח 5
27 להגנה). לאחר שנעשו מספר שינויים ביקש התאמות נוספות ביוני 2003 לפי התלוש של אל-
28 על.
29
30 מההתכתבויות שנמצאו עולה כי המנוח ביקש התאמות נוספות גם בשנת 2004 עד שהקשר
31 עמו נותק בשלהי אותה שנה.
32
33

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

12. לטענת הנתבעת, בשנת 2008 טען המנוח, ככל הנראה, שהנתבעת חייבת לו כסף בשל הסכם
עלום שאינו בידיעתה. המכתבים לא הגיעו לגורמים הרלוונטיים, הואיל ונשלחו לכתובת
לא מעודכנת (הכתובת שונתה עקב מיזוג חברת מלל בע"מ לחברת סינאל מלל בע"מ) אבל
גם במכתבים אלו (שהתובעים מצרפים לתביעתם), אין טענה לזכות קניינית, אלא טענה
לעמלה חוזית הנובעת מהסכם.

6

7 לטענתה, המנוח מעולם לא טען שהיה אחראי לפיתוח ושמגיעות לו זכויות יוצרים. הטענה
8 לזכות זו בתביעה כאן נולדה על ידי יורשיו כדי להתגבר על טענת ההתיישנות מכוח טענות
9 לזכות חוזית כספית הואיל ודרישת העמלה הועלתה אליבא דהתובעים, בשנת 2008 ואילו
10 התביעה כאן הוגשה בפברואר 2019 בחלוף כ-11 שנים.

11

12. מטעם התובעים הוגש תצהירו של בועז וחוות דעת רו"ח אריאל חלמיש שנועדה להוכיח
13 מקוריות וחדשנות בתלוש שהמנוח פיתח, על פי הטענה.
14 מטעם הנתבעת הוגשו תצהירי מר גבריאל בוגנים ומר ידידיה ענתבי.

15

16

דיון והכרעה

17

14. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים וראיותיהם תוך יישום הדין, דין התביעה להידחות.

19

15. התביעה נשענת על שני אדנים: האחד טענה להפרת הסכמה לתשלום עמלה עבור כל תלוש
שיופק לצדדים שלישיים על ידי הנתבעת והשני, טענה לזכאות לפיצוי על פי דין בשל הפרת
זכות יוצרים.

22

23 התביעה (המקורית והמתוקנת) הוגשה כתביעה שבבסיסה טענה להפרת זכות יוצרים ברם
24 במהלך ניהול התיק השליכו התובעים את רוב יהבם על טענה בדבר הפרת הסכם לתשלום
25 סכום מסוים לתובעת עבור כל תלוש שיופק מתוכנת הנתבעת המשקף את התלוש שהותאם
26 לתובעת.

27

28

העילה החוזית

29

16. התובעים טוענים כאמור כי בין המנוח לנתבעת נכרת הסכם (אין טענה להסכם בכתב)
במסגרתו הוסכם שהתובעת תשלם עבור הטמעת התלוש בתוכנה של הנתבעת ובתמורה
לכך כל לקוח שיעשה שימוש בתלוש הזה יזכה את המנוח בתשלום כספי חד פעמי וכן
בתשלום נוסף בגין כל תלוש אשר יודפס על ידי הנתבעת ו/או אחד מלקוחותיה.

33

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

17. טענה להפרת חוזה (ובקשת סעד לאכיפה ו/או פיצוי) היא טענה מתחום דיני החיובים.
18. ההתיישנות בגינה בהתאם לסעיף 5 לחוק ההתיישנות תשי"ח-1958, עומדת על שבע שנים מיום יצירת העילה היינו מהיום שבו מתגבשות העובדות המזכות את התובעת בקיום החיוב כלפיה על ידי הנתבעת. בענייננו, נולדה העילה בשנת 2004 או בסמוך לכך עת הגיעו הצדדים להסכמות, לפי טענת התובעים, ולכל המאוחר בשנת 2008 עת פנה המנוח לנתבעת במכתב מיום 12/5/08 בדרישה כספית בגין החוזה שכביכול הופר בעבר. מכאן שהתביעה התיישנה לכל המאוחר ב-11/5/2015 והואיל והתביעה כאן הוגשה בפברואר 2019, הרי שחלה התיישנות על העילה החוזית.
18. בכל הנוגע לתובעים 2-4 הרי שסעיף 1 לחוק הירושה התשכ"ה-1965, קובע כי: **"במות אדם עובר עזבונו ליורשינו"**. מושכלות יסוד הן כי אדם לא יכול להוריש יותר ממה שיש לו בחייו. ועל כן, מאחר ואותה טענה הייתה ידועה למנוח בחייו, הרי שאין הוא יכול להוריש אלא את אותה עילה לה טען ב-2008.
19. בהתאם לסעיף 18 לחוק ההתיישנות, תקופת ההתיישנות לא מוארכת אלא בשנה אחת לאחר הורשת הזכות ומכאן, שגם עילת היורשים, ככל שהייתה קיימת, התיישנה הרבה לפני הגשת התביעה.
20. בהקשר זה יש לדחות את טענות התובעים לפיה בשל העובדה שרק בשנת 2016 או 2017 גילו באקראי מסמכים תומכים שבגינם יכלו להגיש תביעה, יש למנות את תקופת ההתיישנות מגילוי זה. סעיף 8 לחוק ההתיישנות שכותרתו התיישנות שלא מדעת קובע כי: **"נעלמו מן התובע העובדות המהוות את עילת התובענה, מסיבות שלא היו תלויות בו ושאר בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן, תתחיל תקופת ההתיישנות ביום שבו נודעו לתובע עובדות אלה"**.
- העובדה שבועז הלך לבידעם ומצא מסמכים רק ב-2016, שש שנים לאחר שאביו הלך לעולמו (בשנת 2010) ולא לפני כן, אינה עונה על דרישת ה"סיבות שאינן תלויות בו ושאר בזהירות סבירה לא יכול היה לגלותם" וגם אז התמהמהו התובעים עד שנת 2019.
21. יש אף לדחות את הטענה לפיה מדובר בהפרה מתחדשת מידי יום וככזו לא התחילה תקופת ההתיישנות. מקום בו הנתבעת מעולם לא הכירה בקיומו של הסכם מעלה כי בשנת 2008 ולא אחר כך נולדה העילה. הפרה מתמשכת בתחום החוזים עשויה להתאים למקרים בהם אין מחלוקת על קיומו של הסכם וההפרה הנטענת היא אי ביצוע במהלך תקופה חרף הסכמה בין צדדים. אין זה המקרה שלפננו. בענייננו ומתוך כפירה בעצם התקשרות בהסכם ומתוך חובה לעשות שימוש בתום לב בזכויות משפטיות ראוי למנות את תקופת ההתיישנות ממועד ההתקשרות הנטען.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 22. מטעם זה של התיישנות על פי דין, יש לדחות את הטענות בעילה ההסכמית.
- 2
- 3 23. גם לגופם של דברים, ולאחר שמיעת הראיות, נותרו טענות התובעים בגדר תאוריות
- 4 וספקולציות נטולות ביסוס ראייתי באופן שהתובעים לא הרימו את הנטל להוכחת
- 5 תביעתם בעילה זו.
- 6
- 7 24. כל העדים, זולת מר ידידיה ענתבי לא יכלו לשפוך אור על ההתרחשויות בזמן אמת שכן לא
- 8 היו מעורבים באירועים הקשורים למערכת היחסים העסקית מושא התביעה ועדויותיהם
- 9 מהוות עדות מפי השמועה ועדויות סברה.
- 10
- 11 העד היחיד שמסר תצהיר מטעם התובעים (בועז) לא היה חלק מההתנהלות והיחסים
- 12 העסקיים בין המנוח לנתבעת בזמן אמת ועדותו כולה היא עדות שמיעה. אף בהפנייתו
- 13 לתכתובת בין המנוח לנתבעת אין כל ראיה עצמאית שתתמוך בתזה לפיה היה הסכם
- 14 כלשהו לתשלום למנוח עבור ההתאמות שבוצעו בתלוש כלשהו של התובעת. להיפך, הוכח
- 15 כי בקשתו של המנוח למתן ייעוץ ו/או שירות לשיפור תוכנת התלושים של הנתבעת תמורת
- 16 תשלום נתקל בסירוב מפורש של הנתבעת.
- 17
- 18 כפי שעלה מהתכתובות משנת 2003 (נספחים 4-6 לתצהיר מר בוגנים) למנוח היו טענות
- 19 ביחס לתוכנה בסמוך לאחר שהחל להשתמש בה, אותן העלה על הכתב כמו גם הצעות
- 20 לשיפור המערכת. בנוסף, עולה מההתכתובות שהמנוח הציע ככל הנראה לקיים שיתוף
- 21 פעולה עסקי עם הנתבעת, אשר פרטיו לא הובררו אך הצעתו נדחתה.
- 22
- 23 ראיות התובעים לביסוס זכויותיהם החוזיות מתבססות אף על סדרת מכתבים שכתב
- 24 לכאורה המנוח לנתבעת, בשנת 2008 בהם נטען על ידו שהוא פיתח ויצר תלוש מסוים וכנגד
- 25 פיתוח זה התחייבה הנתבעת לשלם לו סכומים מסוימים. מדובר במכתבים שהם עדות מפי
- 26 השמועה מבית הייצור של התובעת שאין כל אפשרות לדעת אם נשלחו בפועל ברם יש לקבוע
- 27 שהוכח כי ככל שנשלחו, הם לא נתקבלו אצל הנתבעת.
- 28
- 29 25. ישיבת ההוכחות מיום 16/1/23 התנהלה בהקלטה שהוזמנה על ידי הצדדים. הוגש תמלול
- 30 ברם הואיל ונפלו בו טעויות רבות תומללה ההקלטה מחדש והתמלול המתוקן הוגש
- 31 בהסכמת הצדדים והתקבל בהחלטתי מיום 4/4/23 כתמליל מתוקן מחייב. כל ההפניות
- 32 בפסק הדין לפרוטוקול תהינה, אפוא, לתמליל החדש/ המתוקן.
- 33
- 34

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

העובדות שהוכחו

- 1
2
3 26. אין חולק כי בשנת 2002 או בסמוך לכך רכשה התובעת לראשונה רישיון שימוש בתוכנה
4 תחילה לטיפול בלקוח אחד ולאחר מכן רישיון שאינו מוגבל ללקוח אחד בהתאם להצעת
5 מחיר בה צוין במפורש כי קיימת אפשרות לבצע שינויים בתוכנה לצורך התאמתה לדרישת
6 הלקוח (סעיף 5.3 להצעת הנתבעת).
7
8 27. במסגרת הבקשות לשינויים, הוכח כי המנוח כתב לנתבעת במכתב מיום 24/3/03 שנתקל
9 בפורמט "אלעל" שדומה למה שמתאים לו (נספח 5 לתצהיר בוגנים).
10
11 28. ב-24/4/03 פנה המנוח שוב במכתב לנתבעת בו מגולל שורה של בעיות בתוכנה ומבקש לא
12 לחייב אותו עד שיטופלו הבעיות. (נספח 6 לתצהיר בוגנים). בקשתו לדחיית התשלום
13 נדחתה.
14
15 29. המנוח הציע במכתב מיום 24/4/03 או בסמוך לכך לשתף פעולה בשיפור התוכנה, והנתבעת
16 השיבה במכתב מ- 28/4/03 שנכתב על יד ד"ר נעמי דדון בזו הלשון: **"בשלב זה איננו**
17 **מעוניינים לקיום שיתוף פעולה במתכונת המוצעת על ידך. יתכן שנשוב ונשקול בעתיד אפשרות**
18 **לממש שיתוף פעולה במתכונת שתוסכם בינינו"** (נספח 7 לתצהיר בוגנים).
19
20 30. ב-6/5/03, היינו כשבוע לאחר דחיית הצעת המנוח, סוכם על ביצוע התאמות לתובעת,
21 לבקשת המנוח וצרכיו. הנתבעת הודיעה במכתב מיום 9/5/03 כי היקף העבודה להתאמות
22 שביקש המנוח שיבוצעו על ידה הוא כ-20 שעות עבודה לפי \$ 50 לשעה (נספח 8 לתצהיר
23 בוגנים).
24 ההתאמות בוצעו לבקשת המנוח על ידי הנתבעת ומתכנתיה ואין חולק המנוח שילם
25 לנתבעת את הסכומים שדרשה.
26
27 31. בסמוך לאחר מכן, היינו כחודש אחרי הודעת הנתבעת שאינה מעוניינת בהצעת המנוח
28 לשיפור המערכת, בחודש יוני 2003 הזמין המנוח שירותי התאמה נוספים לפי התלוש של
29 אלעל. המנוח כותב במכתבו: **"מורדי הציע לי פתיחת סמלים נוספים כך שהגילום יופיע בסמל**
30 **אחר נוסף (מה שלא מקובל עלי). למזלי לפני מספר חודשים גיליתי את פורמט הדפסת התלושים**
31 **של אלעל. כל הנתונים הדרושים בקשר למרכיבי השכר מופיעים בו בדיוק כפי שאני רוצה בתלוש**
32 **A4 שתכננתי. אין צורך לבנות טבלאות המרה לסמלים. הכל כבר נמצא"**.
33
34 המנוח ביקש, אפוא, לשלב נתונים מתלוש השכר של אלעל בתלוש שלו וכך נעשה, לבקשתו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 22253-02-19 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 32. מהמשך ההתכתבויות שהוצגו עולה כי במהלך שנת 2004 פנה המנוח בבקשה להתאמות
2 נוספות (נספח 11 לתצהיר בוגנים).
3
- 4 בכך התמצה הקשר בין הצדדים זולת חידוש הרישיון של התובעת מעת לעת עד שהקשר
5 נותק בשלהי שנת 2004 ואין התכתבויות הדדיות נוספות.
6
- 7 33. ביום 29/10/2021, במהלך ניהול התביעה, ביקשו התובעים לעיין במסמך ספציפי: המכתב
8 לעיל מיום 28/4/03 מהיועצת המשפטית של הנתבעת הד"ר נעמי דדון, בטענה כי לאחר
9 בדיקת מומחה מטעמם קיים חשד בסבירות גבוהה מאד שבמסמך זה נעשתה מניפולציה
10 ושינויים כדי להתאים לגרסת הנתבעת והדבר מהווה זיוף. הגם שהבקשה הוגשה באיחור
11 ניכר ובניגוד לתקנות, התרתי, לפני משורת הדין, עיון במסמך (מסמך word ו-pdf). לאחר
12 קבלתו, ביקשו התובעים לאפשר למומחה מטעמם לעיין במחשבי הנתבעת כדי לבדוק את
13 הקבצים עצמם שמא נעשתה מניפולציה. גם לבקשה זו נעתרתי בהחלטתי המפורטת מיום
14 23/3/22 והכל מתוך עמדת התובעים כי הוכחת הזיוף עשויה להוות "ראיית זהב" לנסיון
15 הסתרת האמת על ידי הנתבעת לפיו היתה הסכמה לשלם למנוח כסף עבור השינויים
16 שבוצעו בתלוש שלו וניתנה אפשרות שימוש לאחרים על ידי הנתבעת. נעתרתי לבקשה
17 לבדיקת המחשבים של הנתבעת נוכח כובד הטענה לזיוף וכדי שניתן יהיה להכריע במלוא
18 הטענות שבמחלוקת. כדי לקדם את ההליך ולאזן בין בקשת התובעים לבחינת האותנטיות
19 לבין זכויות הנתבעת לפרטיות והגנה על כלל החומר שבמחשב, הורתי כי מומחה מטעם
20 בית המשפט (ולא מומחה מטעם התובעים) יבחן את שאלת אותנטיות המסמך, יבדוק את
21 השאלה מתי נוצר המסמך הנושא תאריך 24/8/2003 לראשונה והאם נעשתה בו מניפולציה
22 או שינוי לאחר מכן.
23
- 24 המומחה מטעם בית המשפט מר יואב זילברשטיין (שזהותו הוסכמה בין הצדדים), בחוות
25 דעתו מיום 29/5/22 שלל בסבירות הגבוהה ביותר האפשרית את טענת התובעים לפיה
26 מכתבה של ד"ר נעמי דדון למנוח מהווה זיוף או אינו אותנטי. הוא קבע כי המסמך מושא
27 המחלוקת נוצר במחשב ב-28/4/2003 ושונה במחשב למחרת ביום 29/4/2003 ואין שום
28 סימן לזיוף.
29
- 30 34. לאחר הגשת חוות דעת המומחה מטעם בית המשפט לא העלו התובעים שוב את הטענה
31 ביחס לאותנטיות המכתב, ברם לטענתם אין הוכחה כי המכתב נשלח או כי נתקבל על ידי
32 המנוח. כמובן שהשאלה אם התקבל או לא אינה בידיעת הנתבעת אלא צריכה להימצא
33 בידיעת התובעת שלא טענה בעניין זה במהלך הבאת ראיותיה. אשר לשאלה אם המכתב
34 נשלח על ידי הנתבעת, ואם רצו התובעים לבסס את טענתם לפיה היה הסכם כלשהו

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 לשיתוף פעולה ותשלום, היה עליהם להביא לעדות את ד"ר נעמי דדון שכפי שנטען בתצהיר
2 בועז (סעיף 29), הוא שכר את שרותיה בתשלום ונפגש עמה בדצמבר 2016 לאחר ממצאו
3 בבידעם על מנת ליעץ לו לצורך התביעה כאן (וראו גם עמ' 74 לפרו' מול השורות 1-3).
4
5 היה מצופה כי כאשר מועלית טענה כה חמורה בדבר זיוף מסמכים על ידי הנתבעת, או כי
6 השתכלל הסכם בתקופת ד"ר דדון וידיעתה, וכי נשלח או לא נשלח מכתב, יוגש תצהיר
7 מטעמה שישפוך אור על הארועים וההסכמות. מאחר שד"ר דדון אינה עובדת בנתבעת
8 ומאחר שהיא נתנה ייעוץ לתובעים, הרי שרק הם יכלו והיו צריכים להביאה למתן עדות
9 ברם הם נמנעו מכך.
10
11 בועז נשאל מדוע לא הביא אותה והעיד שלטענתה היא לא זוכרת ולא יודעת ולכן לא היה
12 מקום להביאה. מדובר בעדות לא משכנעת דיה. לא הוברר כיצד יעצה לו בתשלום בדצמבר
13 2016 אך, לטענתו, זיכרונה לא מספיק טוב לשם מתן תצהיר בינואר 2018 עת נפגשו שוב
14 אצל עורך דין ווינשטיין. כך ההימנעות בשל אי זיכרון לא הועמדה למבחן ולהתרשמות בית
15 המשפט וההימנעות מלשפוך אור מה אמרה בעניין זה בשנת 2016 בשעת הייעוץ, פועלת
16 לרעת התובעים.
17
18 הלכה פסוקה היא כי בשעה שעד רלבנטי אינו מוזמן להעיד נוצרת הנחה לפיה אילו הובא,
19 היתה עדותו פועלת לרעת בעל הדין שנמנע מלהזמין וככל שהראיה משמעותית יותר כך
20 רשאי בית המשפט להסיק מאי הצגתה מסקנות מכריעות וקיצוניות יותר נגד מי שנמנע
21 מהצגתה. וראו ע"א 548/78 שרון ואח' נ' לוי, פ"ד לה (1) 736, 760; ע"א 55/89 קופל נ'
22 טלקאר, פ"ד מד(4) 602 ע"א 456/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ' סלימה מתיתיהו ואח'
23 פ"ד מה(4) 651, 658-659, ע"א 2275/90, לימה חברה ישראלית לתעשיות נ' רוזנברג, פ"ד
24 מז(2), 605; ע"פ 71584/07, י. קדמי, על הראיות חלק רביעי, תש"ע – 2009, עמ' 1889.
25
26 35. ובכלל, בכל הכבוד, יש פחות חשיבות לשאלה אם המנוח קיבל או לא קיבל את המכתב
27 בפועל. מה שהוכח הוא שהנתבעת סירבה להצעתו במכתב מפורש ברור ואותנטי. כדי
28 שישתכלל הסכם בין צדדים יש צורך בהצעה וקיבול. גם אם הוכחה הצעה מצד המנוח,
29 ואין כזו מוזמן אמת במסמכים שהוגשו, הוכח שלא היה לה קיבול. המנוח מטבע הדברים
30 ידע שאין קיבול, שאחרת אמור היה כבר בשנת 2004 לקבל תמורה. בפועל הוא לא רק שלא
31 קיבל אלא רק שילם עבור ההטמעה. במצב דברים זה בצילום המצב לחודש אפריל 2004
32 ניתן לומר שלכל הפחות, המנוח השלים עם סירוב הנתבעת לשיתוף עסקי במסגרתו יבצע
33 שיפורים בתוכנת התלושים בדרך של מתן תמורה על ידי הנתבעת.
34

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 36. מכל מקום, כרונולוגית, לאחר מכתב הדחייה הזמין המנוח בתחילת חודש מאי 2003,
2 שירותי ביצוע התאמות בתוכנה לצרכיו. אין חולק כי המנוח אישר את הצעת המחיר
3 לביצוע ההתאמות בתוכנה ואין חולק שהוא שילם עבור שירותים אלה.
4
- 5 37. התובעים טוענים שאפשר ללמוד על ההסכמה ממכתב המנוח לנתבעת ב-12/5/08
6 במכתבו מיום 12/5/08 המנוח מלין על כך שהשקיע כסף בפיתוח של התלוש (שילם
7 לנתבעת). הוא טוען במכתבו בסעיף 33: "מל"ל חיפה הביעה עניין להשתמש בפורמט התלוש
8 שפיתחתי ולהכניסו למודול התוכנה הראשי. הגענו להסכמה על תשלום שלי בעבור הפיתוח
9 הנוסף וסיכמנו שמלל תמכור את תוכנת ההדפסה ללקוחות בסכום של כ-500\$ ומתוך סכום זה
10 היא תעביר אלי עמלה של 1,505 ש"ח ללקוח וכן אני אדפיס את התלושים בעבור הלקוחות
11 (ואקבל 25 א"ג עבור כל תלוש).... הוא מוסיף וטוען במכתבו זה כי על סמך ההבנה הזו הוא
12 שילם לנתבעת כ-15,139 ₪ כדי שתבצע את ההטמעה ברם הואיל והנתבעת לא עמדה
13 בסיכום הוא סבור שהוא זכאי להחזר עלות הפיתוח הנ"ל.
14
- 15 מכתב זה נשלח לא כדרישה לאכיפה ותשלום עבור ההסכם שהופר לכאורה, אלא במסגרת
16 טענתו בסכסוכו עם מי שקנה ממנו- משה מלול, לפיו אין לחייבו בסכומים שביקשה
17 הנתבעת.
- 18 מכתב זה שנשלח לנתבעת כ-4 שנים לאחר ניתוק היחסים העסקיים ביניהם, כמו שאר
19 ראיות התובעים, מהווה עדות שמיעה ואין בו כדי לסייע לתובעים. אין כל הוכחה שהגיע
20 לנתבעת. נציג הנתבעת העיד כאמור שהוחלפה הכתובת והמכתב לא הגיע.
21
- 22 אי מתן תשובה לטענות שבמכתבו של המנוח דווקא מתיישב עם הגרסה לפיה הנתבעת לא
23 קיבלה את המכתב, שאחרת היתה מן הסתם מגיבה (מסכימה או מסרבת).
24
- 25 אוסיף אף כי יש במכתב כדי להעמיד בפרופורציות הראליות את המחלוקת בתיק כפי
26 שראה אותה המנוח בזמן אמת. המכתב משקף את מה שסבר המנוח שמגיע לו (כ-15,000
27 ₪) שעה שביקש שיחזירו לו בגין הפיתוח הנטען ובזאת יסתיימו העניינים הכספיים ביניהם,
28 אל מול טענות התובעים/יורשיו בתיק כאן שהגישו תביעה שהועמדה לצרכי אגרה על
29 500,000 ₪ (יותר מפי שלושים).
30
- 31 כך או כך, אין שום מסמך המעיד על הסכם או קבלת הצעת המנוח משנת 2004 ואין ראיה
32 לקיבול בהתנהגות במהלך השנים. העובדה שיש מסמך דרישה מבית היוצר של המנוח
33 בשנת 2008 המהווה סיוע עצמי וטענה של המנוח שיש הסכמה לא מוכיחה שהיתה הסכמה
34 כלשהי אלא לכל היותר הצעה מצידו שלא נענתה בקיבול.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייזי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 38. לטענת התובעים ניתן ללמוד על ההסכמה גם מתמלול שיחתו הטלפונית של בועז עם מר
2 קרול בשנת 2018 שאישר, לפי הטענה, את קיומו של ההסכם, אישר כי המשא ומתן
3 והסיכום היה עם ד"ר דדון והיא עדכנה את קרול בכך שהגיעו לסיכום.
4
5 39. אין בידי לקבל את הטענה.
6
7 לא מצאתי בתמליל שהוגש הודאה של קרול בקיומו של הסכם כפי שטוענים לו התובעים.
8 קריאת התמליל מעלה שבועז מנסה להכניס לשיחה אותה הוא מקליט לצורך המשפט,
9 אמירה לפיה הוסכם לשלם לאבא שלו על כל תלוש 30 א"ג או 25 א"ג, אבל קרול לא מאשר
10 את זה אלא לכל היותר מאשר שנעשו שינויים לבקשת המנוח ובמילותיו: שעה שבועז טוען
11 לקיומו של הסכם עונה קרול: **"לא שלושים אגורות, זה לא היה אף פעם, תעזוב, זה בטוח**
12 **לא היה"** (נספח 11 לתצהיר בועז עמ' 4 מול השורות 7-8).
13
14 40. התובעים מלינים על כך שהנתבעת נמנעה מלזמן את מר קרול לעדות, שכזכור שימש
15 בתפקידו האחרון כסמנכ"ל האחראי על לשכת השירות וכי הימנעות זו פועלת מבחינה
16 ראייתית לחובת הנתבעת.
17
18 אני דוחה את הטענה.
19
20 העדים שהובאו מטעם הנתבעת היו מר ידידיה ענתבי שהיה מנהל פרויקטים בנתבעת משנת
21 1977 ויכול היה לשפוך אור על המחלוקות מידיעה אישית לאור זה שהיה בקשרי עבודה עם
22 המנוח והמנכ"ל מר גבריאל בוגנים שיכול היה לספק ראיות על אופן עבודת הנתבעת ומי
23 שהקים את חברת סינאל בשנת 1993. מר קרול לא עובד בנתבעת משנת 2019 או סמוך לכך.
24 מבחינת הנתבעת, לא היה צורך בעדות של קרול מאחר שאין בו תמיכה לעמדת התובעים
25 ולכן אין מדובר בהימנעות שפועלת לרעתה. אם התובעים סברו שעדותו יכולה לסייע להם,
26 ובהיותו עד שאינו בשליטת הנתבעת, היה עליהם להזמינו.
27
28 מר ידידיה ענתבי נשאל על ידי ב"כ התובעים אם הוא מכיר סיכום בין הצדדים לו טוענים
29 התובעים והשיב: **"ממש לא. בוא אני אגיד לך יותר מזה, אם היה סיכום כזה הייתי מכיר אותו"**
30 (עמ' 102 לפרו' ש' 18-16) ובהמשך משיב:
31 **ת. כי אני הייתי בעניינים מול משה רון בכל מה שהתנהל, ואתה רואה שגם מכתבים של נעמי**
32 **דדון אליו, אני הייתי בעניינים. סיכום כזה לא היה, בכלל לא היה סיכום כזה עם אף לקוח** (עמ'
33 102 לפרו' ש' 22-24).
34

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייז' בע"מ

תיק חיצוני:

הוא נשאל :

"אתה היית בעניינים, אתה היית בישיבות האלה שהיו? ומשיב: לא בכל הישיבות, לא הייתי בכל הישיבות אבל היו מעדכנים אותי אם היה סיכום כזה שמגיע לו איזשהן זכויות, שסוכם איתו על איזשהן זכויות על התלוש, הייתי יודע מזה.

עמ' 102 לפרו' ש' 26 עד עמ' 103 ש' 2

41. לסיכום העילה ההסכמית, יש לדחות את העילה בשל התיישנות ולחלופין בשל אי הרמת הנטל להוכיח כי היתה הסכמה לפיה המנוח או התובעת יקבלו סכום כלשהו בגין שיתוף פעולה/ייעוץ ו/או שימוש בתלוש שהמנוח ביקש התאמות לגביו.

עילת הפרת זכויות יוצרים

42. אין חולק כי במועד כלשהו בשלהי שנת 2004 נותק הקשר בין המנוח לנתבעת וב-2006 מכר המנוח את תיק הלקוחות למר משה מלול. אין גם חולק כי בשום שלב שבוצעו ההתאמות ועד ניתוק הקשר ולמעשה מעולם, לא טען המנוח שהוא פיתח יצירה המקנה לו זכויות יוצרים על פי דין (להבדיל מטענה לזכות כספית בגין הסכם נטען). טענה זו נהגתה על ידי יורשיו.

וראו עדות בוגנים שמעיד על הפתעתו לקבל את המכתב מבוועז בשנת 2018 שם טוען להפרת הסכם או זכויות יוצרים וכך הוא מעיד :

"אני חושב ששאלתי את קרול אם אני לא טועה ואת מר ידידיה. שאלתי אותם על מה מדובר ואמרו שזה לא ידוע להם על שום הסכם, על שום התחייבות כזאת וגם הדרישה, כשקראתי את הדרישה הבנתי שהיא דרישה לא הגיונית כי מבנה של תלוש זה דבר טריוויאלי בלשכת שירות. זה לחם חוקנו ואנחנו עושים את זה כל יום עם לקוחות אחרים כנגד תשלום, שצריך להבין מה המשמעות של מבנה של תלוש. לנו יש מערכת תוכנה שנקראת עוצמה ועכשיו היא נקראת הרמוני. מערכת התוכנה מחשבת את כל התהליכים ואת כל העיבודים כגון הפרשה למיסים, הפרשה לקרנות השתלמות. עכשיו מבנה של תלוש זה פלט של החישוב. אז יש לקוח שרוצה במבנה א', יש לקוח שרוצה במבנה ב' ואנחנו בדרך כלל עושים את זה במסגרת הלשכת שירות ללקוחות, תמורת תשלום. עורכים להם את זה בצורה שונה. זה דבר מאוד פשוט, כמו שאתה לוקח היום מעבד דוחות ורץ על קובץ ובונה לך דוח".

עמ' 106 לפרו' ש' 20-5

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 43. בעילה זו אמנם לא קיימת התיישנות ברם קיים שיהוי ניכר. שיהוי זה גרם לכך שבמהלך
2 למעלה מ-15 שנים מאז לכאורה נולדה עילת התביעה, מערכות המיחשוב של הנתבעת אינן
3 אותן מערכות, העובדים שעבדו בשעתו אינם בשליטת הנתבעת (זולת אלו שהגישו תצהירים
4 מטעם הנתבעת), ואפשר שקיימים מסמכים נוספים שיכלו לתמוך בעמדת הנתבעת אלא
5 שבחלוף השנים לא נמצאו. מחדל זה שגרם לנזק ראיתי צריך לפעול לרעת התובעים שיצרו
6 אותו.
7
- 8 44. חוק זכויות יוצרים תשס"ח-2007 שעניינו הזכויות בקניין רוחני נכנס לתוקף בשנת 2008
9 (להלן: "החוק החדש"). הדין שחל עובר לחקיקת החוק החדש הוא חוק זכויות יוצרים
10 1911 (החוק הישן) ופקודת זכויות יוצרים. בשים לב למועדים הרלוונטים בענייננו,
11 ובהתאם לסעיף 78 לחוק החדש הכולל הוראות מעבר, חל החוק הישן על הגדרת זכויות
12 יוצרים.
13
- 14 כך, יש לפנות לסעיף 35 לחוק הישן להגדרת הזכות ולאחר מכן לפרק ב' לחוק החדש.
15
- 16 בהתאם לסעיף 35 לעיל, יצירה ספרותית כוללת מפות, תרשימים, תכניות, טבלאות
17 וליקוטים.
18
- 19 45. התובעים טענו שעיצוב ואפיון התלוש שיצר המנוח החל משנת 2003 (נספח 4 לתצהיר בועז)
20 והסתיים בשנת 2004 (נספח 6 לתצהירו), מהווה יצירה ספרותית כהגדרתה בחוק ובפסיקה.
21
- 22 בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק החדש נדרש הטוען לזכות להוכיח מקוריות בבחירה ובסידור של
23 היצירות או של הנתונים בו.
24
- 25 46. התובעים טוענים כי התלוש (נספח 6) עומד בכל המבחנים שקבעה הפסיקה לענין המקוריות
26 והם: מבחן ההשקעה; מבחן היצירתיות ומבחן המקור.
27 מבחן ההשקעה מתקיים בענייננו עת על פי הנחיות המנוח הנתבעת השקיעה למעלה מ-20
28 שעות פיתוח במהלכן נהג המנוח לאתר בעיות בתלוש הבסיסי שסיפקה לו הנתבעת ולהציע
29 פתרונות עד שלמעשה נוצר תלוש חדש.
30
- 31 לטענתם התלוש הינו חדשני ביחס ליצירות קודמות באותו התחום, והיצירתיות באה לידי
32 ביטוי בעיצוב שונה של התלוש, שינוי פורמט מ A3 לרוחב ל A4 – לאורך וכן בשינוי וסידור
33 הרובריקות והנתונים של התלוש בהתאם לסדר שרצה המנוח.
34

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 עוד טוענים התובעים כי מתקיים מבחן המקור שכן מדובר ביצירה עצמאית להבדיל
2 מהעתקה מתלוש אלעל. כך למשל, התלוש של אלעל מודפס לרוחב והתלוש של המנוח
3 מודפס לאורך. הסימולים שיצר המנוח שונים מאלו של חברת אלעל. בתלוש של אלעל
4 פרטי המעסיק מופיעים לאורך השורה הראשונה, מצד ימין למעלה, כשהיא פרושה לאורך
5 התלוש כולו, בעוד בתלוש שיצר המנוח פרטי המעסיק מופיעים בצד שמאל למעלה, כשהיא
6 פרושה על מחצית התלוש בלבד. בתלוש אל על ניכויי החובה מופיעים באמצע התלוש,
7 כאשר הנתונים המופיעים הם תיאור וסכום, בעוד שבתלוש שיצר המנוח ניכויי החובה
8 מופיעים בתחתית התלוש מצד ימין, כאשר הנתונים המופיעים הם בסיס/עמית, סמל,
9 תיאור, עובד, הפרשה ומצטבר עובד. פירוט התשלומים בתלוש שהוצג על ידי הנתבעת
10 הופיע בצד ימין באמצע בעוד בתלוש שיצר המנוח, פירוט התשלומים מופיע בצד שמאל
11 באמצע, בתלוש מספר 2 למוצג 1, ניכויי החובה מופיעים בצד שמאל באמצע בעוד שבתלוש
12 שיצר המנוח ניכויי החובה מופיעים מצד ימין למטה.
13
14 טענתם, אף אם כל מה שנעשה הוא לקיחת דברים קיימים וסידורם בצורה אחרת, עדיין,
15 ולמצער, עסקינן ביצירה נגזרת המקנה זכויות יוצרים בתלוש של המנוח.
16
17 47. התובעים ערים לכך שלא המנוח פיתח את התלוש במודול התוכנה אלא מתכנתי הנתבעת
18 עשו כן לבקשתו ותוך ששילם על כך ועל כן הם טוענים כי בהתאם לסעיף 5(א) לחוק
19 הישן, אשר עוסק ביצירות מוזמנות, בעל זכות יוצרים יהיה מזמין היצירה בהתקיים שני
20 תנאים מצטברים. הראשון, שהיצירה תהיה מסוג פיתוח צילום או תמונה, והתנאי השני,
21 שהיא הוכנה לפי הזמנה, בתמורה. התובעת עומדת בשני התנאים.
22
23 לטענת התובעים הצעת המחיר משנת 2002 לשינויים שביקש המנוח שהנתבעת תבצע
24 עבורו, שנחתמה ועל בסיסה פעלו הצדדים, לא כללה סעיף הקובע שזכויות היוצרים
25 בפיתוחים ו/או שינויים ו/או עבודות שיבוצעו עבור התובעת, שייכות לנתבעת. חיזוק לכך
26 ניתן למצוא בחשבוניות שהונפקו למנוח, שם נכתב: "הסחורה תישאר בבעלות החברה עד
27 לפירעון מלא של החשבונית" ועל כן, מרגע ששולמה מלוא התמורה, עוברת הסחורה
28 לבעלות המנוח.
29 אינדיקציה נוספת לכך שהבעלות בתלוש שייכת לתובעת ניתן לראות בהערה המופיעה בצד
30 שמאל של התלוש, במאונך: "תכנון וביצוע רון. מ. מחשבים בע"מ" ובהמשך: "כל הזכויות
31 שמורות".
32
33 48. אין בידי לקבל את טענות התובעים להפרת זכויות יוצרים, לא במישור העובדתי ולא
34 ביישום המצב הנורמטיבי על ענייננו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 49. אפתח בחוות דעת רו"ח חלמיש (ת/1). חוות דעתנו נועדה להוכיח כי התלוש שיצר המנוח
2 הוא בבחינת חדשנות היוצרת יצירה חדשה וראויה להגנה ו/או תמלוגים, אלא שמומחיותו
3 של חלמיש הוא ראיית חשבון. אין לו מומחיות משפטית, אין לו מומחיות בדיני קניין רוחני
4 ואין לו מומחיות במחשבים ותוכנות. חוות הדעת היא לא יותר מצירוף אסופת מסמכים
5 שנמסרו לו על ידי בועז וסיפור (תאוריה) שסיפר לו, ערוך כחוות דעת ללא כל מסקנות
6 המתחייבות ממומחיות בשאלות שבמחלוקת ומובן שאין ערך לעובדות שמהוות חזרה על
7 עדות שמיעה עם אינטרפרטציה של מזמין חוות הדעת.
8 מר חלמיש נשאל בחקירה נגדית מהו התלוש שלגביו נטען שהוא היצירה שעליה יש זכות
9 והשיב שמדובר בנספח 10 לתצהירו (שהוא נספח 6 לתצהיר בועז). הוא נשאל אם יש לו
10 ראייה שהמנוח יצר את התלוש או תכנן אותו, אם יש סקיצה, מלל, משהו שיוכיח את
11 היצירה המקורית ומשיב שמעבר למכתבים שהוצגו לו אין לו ראייה. מדובר למעשה בנסייון
12 לשוות לטענות התובעים מעטפת מקצועית של חוות דעת מומחה. לאמיתו של דבר בית
13 המשפט יכול לעיין במסמכים ולהסיק מסקנותיו מבלי שלחוות הדעת יש כל ערך מוסף.
14
15 50. בועז טוען בתצהירו שאביו פיתח, אפיין והמציא תלוש חדש. הוא נשאל שוב ושוב על מה
16 הוא מסתמך. הוא הפנה תחילה לחשבונית שכותרתה עבודות תכנות (נספח 11 לחוות דעת
17 המומחה מטעמו). עיון בחשבונית מעלה כי היא הוצאה על ידי הנתבעת בגין עבודת התכנות
18 והפיתוח שביצעה הנתבעת עבור המנוח. אין בכך משום ראייה לפיתוח שבוצע על ידי המנוח
19 אלא ראייה לכך שהמנוח נדרש לשלם עבור התאמה שביקש לתלוש שלו, באופן התואם את
20 גרסת הנתבעת. בהמשך הפנה בועז למסמך מיום 9/5/2003 שכותרתו עבודות תכנות. גם
21 מסמך זה לא מלמד אלא על כך שהמנוח ביקש שינויים והנתבעת ביצעה אותם עבורו.
22 בועז לא הציג כל סקיצה או מכתב מפורט שיהוו ראייה על יצירה מקורית של המנוח של
23 יצירת תלוש חדש יש מאין.
24
25 51. התובעים כאמור מייחסים את היצירה המקורית לתלוש נספח 6 אבל יש לזכור שמדובר
26 במספר שינויים והתאמות שבוצעו ויושמו במהלך השנים 2003 עד 2004. מדובר בשינויים
27 אבולוציוניים היינו לא בשינוי אחד אלא בסדרה של שינויים והתאמות לבקשותיו של
28 המנוח. (ראו למשל ההתפתחות בין תלוש נספח 4 לתצהיר בועז ותלוש נספח 6).
29
30 52. אין חולק כי המנוח ביקש שינויים והתאמות כאלה ואחרים ואלו נערכו לבקשתו בתשלום
31 ועוד הוכח כי הנתבעת נוהגת לבצע שינויים לבקשות לקוחותיה, שינויים שמוטמעים
32 בתוכנה שלה ועומדים לטובת כלל הלקוחות.
33 וראו עדות ענתבי לפיה המנוח לא פיתח תלוש חדש אלא ביקש לבצע התאמות בתלוש קיים:
34 ש. אני אומר לך שלא מדובר בביצוע התאמות אלא בפיתוח תלוש חדש. מה יש לך לומר על זה?

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

1 ת. שזה חד משמעית לא נכון, מדובר בהתאמות ורואים את זה גם במכתבים שלו. הוא מבקש את
2 הנתון הזה להדפיס כאן, נתון אחר להוסיף לתלוש. זה בפירוש לא תלוש חדש, זה שינויים בתלוש.
3 (עמ' 82 לפרו' ש' 17-22).

4
5 ולמטה מזה,
6 ש. אז אני אסביר את השאלה שלי: האם ההתאמות שנעשו בתלוש של משה רון לבקשתו, היו
7 זמניים לכל מי שרצה שהוא לקוח של המערכת?
8 ת. קודם כל אתה מגדיר פה תלוש של משה רון, לא היה דבר כזה, בוא נתחיל מזה. היו בקשות
9 לשינויים בתלוש שמשה רון ביקש... ואת השינויים האלה כמו כל השינויים, זו הייתה מדיניות
10 החברה. כשלקוח מזמין שינויים, אנחנו לא מגבילים את זה רק ללקוח הזה, אנחנו קודם כל נותנים
11 עדיפות לשינויים שמעשירים את המערכת ולא כל שינוי שלקוח מבקש מיד עושים, והמדיניות
12 הייתה שמה שעשינו ללקוח א', ישרת גם לקוחות אחרים אם הם רוצים. זו הייתה המדיניות, כך
13 נקטנו כל השנים."
14 (עמ' 91 לפרו' ש' 15 עד עמ' 92 ש' 1).

15
16 וביחס לעיצוב ראו עמ' 97 כשנשאל ענתבי על העיצוב של התלוש של המנוח השיב: "העיצוב
17 הוא לא של משה רון, הוא לא עיצב שום תלוש, היה לנו תלוש, הוא ביקש מבנה, לא מבנה אלא
18 נתונים כאלה ואחרים להוסיף לתלוש. מבנה התלוש הוא לא שלו.
19 ש. הוא גם ביקש להוסיף את ההודעה של התכנון והביצוע.
20 ת. זה הוא הוסיף באופן עצמאי, זה לא אנחנו.
21 ש. זה לא אתם
22 ת. בוודאי כי הוא הדפיס לבד את הנייר... יש לקוחות שאנחנו מספקים להם את הנייר להדפסת
23 תלושים, ויש לקוחות שהסכמנו שהם ידפיסו לבד. משה רון הדפיס לבד, הוא יכל גם לרשום שם
24 מתכון לאיזשהו, מה שהוא רוצה הוא יכל לרשום שם, אז הוא רשם תוכנון על ידי... בסדר. אנחנו
25 לא ראינו את זה בכלל." עמ' 97 לפרו' ש' עד עמ' 98 ש' 1

26
27 עדויות אלו לא הוזמו בכל דרך.

28
29 53. אם התלוש יוצר הזכות הוא נספח 6 לתצהיר בועז, כפי שטוענים התובעים (הגם שהתלוש
30 מושחר ברובו ולא קריא וקשה להתרשם ממנו), הרי שהתובעים לא הוכיחו שהמנוח היה
31 אחראי לפיתוחו והוא זה שיצר אותו. אין בנמצא כאמור סקיצות שילמדו מהי אותה יצירה.
32 כל שהתובעים הוכיחו הוא שהיתה סדרת התכתבויות בין המנוח לנתבעת משנת 2003, בה
33 ביקש המנוח התאמות שונות והנתבעת סיפקה את ההתאמות בתשלום.

34

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 22253-02-19 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 54. הבקשות של המנוח באשר לתכנון התלוש היו ברמת הקלט (האקסולוגיה) וברמת הפלט
2 (קרי מבנה תלוש השכר: הפורמט, העיצוב, גודל התלוש ודברים שהודפסו באופן שלא
3 התאים לו). המנוח ביקש לערוך שינויים כגון וותק בחודשים; (פריט 4) גילום שכר נטו
4 בתלוש (פריט 5) פירוט שעות העבודה בחודשים (פריט 6) זקיפת ביטוח לאומי (פריט 7), סוג
5 משרה מלא או חלקי (פריט 9) כמות שעות עבודה בפועל (פריט 10) (נספח 12 לתצהירו של
6 בועז) והנתבעת באמצעות מתכנתיה ביצעה את השינויים המבוקשים עליהם שילם המנוח
7 כפי שנדרש.
8
- 9 55. עצם העובדה שנערכו שינויים לבקשתו אינה יוצרת כשלעצמה תלוש חדש שיש בו זכות
10 קניינית בלעדית כפי שתלוש אלעל לא יצר בלעדיות לאלעל (והראייה שהמנוח ביקש
11 להשתמש בו).
12
- 13 56. הוכח כי התוכנה שייכת לנתבעת והשימוש ניתן בהתאם לרישיון לכלל הלקוחות.
14 הנתבעת הוכיחה בעדות מר ענתבי כי התוכנה במערכת שלה הציגה מגוון של מודולים
15 ואפשרויות שונות של תלושי שכר בהתאמה אישית. האופן בו התוכנה פעלה היה דרך
16 התקנת תוכנת בסיס אצל הלקוח, כאשר מעת לעת שחררה עדכונים לתוכנה דרך שרת
17 מרכזי שכל לקוח יכול היה למשוך (עמ' 90 לפרוי' ש' 20-26). כל שינוי שבוצע, לבקשת לקוח,
18 ונמצא ככזה המשפר את התוכנה ותכונותיה שולב בתוכנה והיה זמין לכל הלקוחות, זו
19 היתה מדיניות החברה וכך נהגו עם כלל הלקוחות בהם המנוח. (עמ' 91 לפרוי' ש' 15 עד עמ'
20 92 ש' 1).
21
- 22 57. מאחר והנתבעת שילבה בתוכנה שלה את כלל ההתאמות שביצעה עבור כלל לקוחותיה, אין
23 חולק שהמנוח נחשף לתלוש השכר של אלעל וביקש לשלב רכיבים מתלוש השכר הזה
24 שבתוכנה לתלוש שלו וכך נעשה.
25
- 26 כך, המנוח לא פיתח ויצר תלוש חדש ומקורי לטובת תוכנת עוצמה. התלוש נלקח ממערכת
27 עוצמה על עדכונה ובוצעו בו התאמות. במיוחד דומה התלוש לתלוש של אלעל שעל פי
28 דברי המנוח עצמו התאים לו ללא צורך בשינויים מיוחדים. ההתאמות לצרכיו מסתכמות
29 בהתאמת התלוש להדפסה בגודל A4 (במקום A3) ושינויים באופן הצגת המידע בתלוש
30 שינויים במיקומם של סמלים שונים, ונתונים כאלה ואחרים, שמצא בתלושים אחרים
31 שהיו קיימים בתוכנה של הנתבעת.
32

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

- 1 58. ההתאמות לא עונות להגדרת יצירה מקורית וחדשנית שהיא דרישת סף שכן ההתאמות
2 שביקש התבססו כאמור על תלוש קיים של אלעל שיושם גם ביחס ללקוחות אחרים של
3 הנתבעת.
4
- 5 59. לתלוש שהוא פלט בלבד אין קיום ללא המודול והמודול הוא רכיב (פונקציית משנה בתוכנת
6 המחשב) שאין לו קיום ללא התוכנה הבסיסית, כל אלה בבעלות הנתבעת.
7 בע"א 2392/99 אשרז עיבוד נתונים בע"מ נ' טרנסבטון פ"ד נ"ז (5) 255 בחן בית המשפט
8 העליון את מהותו של המודול. הוסבר שם כי לתוכנת מחשב שלושה שלבי פיתוח. שלב
9 הגדרת הדרישות של התוכנה (האיפיון) שלב עיצוב התוכנה (התכנון) ושלב התכנות כאשר
10 ההגנה ניתנת לתוכנה על כל שלביה ולא לכל שלב בנפרד. בהתאם לכך נקבע כי יש לראות
11 במודולים חלק אינטגרלי של התוכנה ואין ליתן להם הגנה נפרדת.
12
- 13 בענייננו, ההתאמות אינן יצירה של מודול חדש אלא מאפשרות שינוי של הפלט (תלוש
14 השכר) המופק באמצעות התוכנה הקיימת של הנתבעת. כל שנעשה הוא התאמות למודול
15 קיים באופן שהמידע הוצג באופן שונה וסודר בתלוש בצורה אחרת, ובנוסף נעשתה התאמה
16 לגודל A4. להתאמות אין יכולת פעילות עצמאית ללא התוכנה שכן הדרך היחידה להפיק
17 את הפלט היא באמצעות התוכנה לא ניתן ליישם את ההתאמות בתוכנה מתחרה ועל כן,
18 ההתאמות לא מקיימות את היצירה הנפרדת, העצמאית המקורית המקימה הגנה של
19 זכויות יוצרים.
20
- 21 60. המנוח לא יצר את ההתאמות אלא לכל היותר הביע רעיון לשיפור המערכת והתאמות
22 לצרכיו. רעיון לבדו כידוע אינו מושא לזכות יוצרים. הוא לא ביצע איפיון של הרעיונות,
23 באופן שניתן להעביר לאלגוריתמי; הוא לא תכנן מערכת אותה ניתן ליישם לקוד תוכנה;
24 ולא כתב קוד המיישם את התכנון האמור.
25
- 26 61. התובעים לא הוכיחו שהנתבעת עושה שימוש בתלוש מסוים או בהתאמות בפני עצמן, אלא,
27 כפי שהעיד מר ענתבי, ההתאמות שביקש המנוח שולבו בתוכנה כחלק מהקוד שלה והיו
28 זמינות לכל לקוחותיה.
29 כפי שהנתבעת הייתה זכאית ליישם את ההתאמות שנעשו עבור אלעל אצל לקוחות
30 אחרים, בהם המנוח, כך יכלה הנתבעת להשתמש בתלוש שהותאם לבקשת המנוח גם
31 ללקוחות אחרים.
32
33

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 19-02-22253 רון מ. מחשבים בע"מ ואח' נ' סינאל מלל פייווי בע"מ

תיק חיצוני:

1 62. לתובעים (או למנוח) אין זכות מוסרית שכן לא ניתן לרכוש זכות מוסרית בתוכנת מחשב
2 לפי סעיף 45(א) לחוק החדש החל על ענייננו. קל וחומר בהתאמות מתוך תוכנת הנתבעת.
3 התובעים אמנם טוענים שהיצירה היא תלוש ולא תוכנה או מודול ברם, כפי שהוסבר לעיל,
4 אין לפלט קיום עצמאי ללא התוכנה של הנתבעת ולכן יש לדחות גם טענה זו שלהם.
5

6 63. יש לדחות את טענת התובעים לפיה המנוח הוא יוצר היצירה בהיותו המזמין לפי סעיף 5
7 (1)(א) לחוק הישן. הסעיף לא רלוונטי לענייננו משום שהוא פורש בפסיקה כחל על יצירות
8 אמנותיות בלבד בעוד התובעים טוענים שההתאמות הם בכלל יצירה ספרותית.
9

10 64. לסיכום סוגיית זכות היוצרים, לא הוכח כי המנוח יצר יצירה מקורית. לכל היותר מדובר
11 ברעיון או תהליך ושיטת ביצוע שזכות יוצרים לא חלה עליהם בהתאם לסעיף 5 לחוק
12 החדש.

13 כל שהוכח הוא שהמנוח ביקש שינויים והתאמות לתלוש שלו, ביקש לאמץ לתלוש
14 אלמנטים מתלוש של לקוח אחר של הנתבעת. אין ראייה לפיה התלוש המותאם יוחד
15 בלעדית למנוח, והתובעים לא הוכיחו כי השתכלל הסכם לתשלום עבור שימוש בתלוש ולא
16 הוכיחו כי הגנת זכויות יוצרים חלה על ענייננו בהתאם לדין. בהתאם, לא הוכחה הזכות
17 לקבל דבר בשל עשית עושר ולא במשפט ולא הוכחה טענת הגזל הנשענות על זכות הקניין
18 הרוחני (טענות שנראה שנזנחו ממילא בסיכומי התובעים).
19

20 65. אשר על כן, אני דוחה את התביעה.
21 לעניין שכר טרחת עו"ד, לאור העובדה שלא הוגשו קבלות על תשלום שכ"ט עו"ד או הסכם
22 שכ"ט ולאחר ששקלתי את המשאבים שהושקעו בתיק מצד הנתבעת אני מחייבת את
23 התובעים, יחד ולחוד, לשלם לנתבעת שכ"ט עו"ד בסך כולל של 45,000 ₪. המזכירות תעביר
24 לנתבעת באמצעות בא כוחה את הפיקדון שבתיק שהופקד על ידי התובעת לצורך הבטחת
25 הוצאות הנתבעת, והתובעים ישלמו לנתבעת את היתרה.
26
27

28 **ניתן היום, ה' אב תשפ"ג, 23 יולי 2023, בהעדר הצדדים.**

29
30 אילת דגן, שופטת
31

